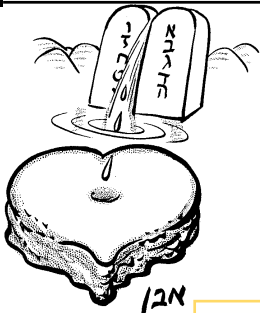

החידון נערך על ידי ח, כהן לזיכוי הרבים א' ב' על הפרשה פרשת במדבר

אבן
שחקו מים...
...בן בלבי לב אבן-
תחדור תגית
מים חיים...
(יב' קיבא)

לעילוי נשמת
אב"י מזורי
הר"ר אהרן בן ר' יעקב
זצ"ל הב"מ

איזה דגל חנה בצד מערב ומנשה ובנימין חנו עליו?

א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
כ

במקום מי הלויים נלקחו ולעבודת אוהל מועד נבחרו?

מי הן משפחות בני לוי הנמנות ועל פקודת המשכן ממונות?

מה היה הסימן והאות לכל שבט היכן לחנות?

מה עשה ה' לבכורי המצרים ולכן הוקדשו מישראל הבכורים?

מאיזה פסוק לומדים כי כל זר למלאכת המשכן לקרב לא יותר?

את מי מנו לבית אבותם מבן עשרים שנה לצבאותם?

מאיזה גיל מצויים למנות את בני הלויים?

מה למדנו מסמיכות דגל יהודה למשה ואהרן גדולי העדה (ש"י)?

איזה דגל חנה ראשון ונשיא השבט - נחשון?

את מה נשאו בתפקידם בני קהת במשמרתם?

איזה שבט נמנה בנפרד ועם כל אחיו לא פוקד?

מה ציוה לעשות - הקל מרוב חיבתו לישראל?

מי היה בכור הבנים מבני אהרן הכהנים?

היכן חנו משפחות הלויים שעל כלי המשכן אחראים?

מהו ערכם של השקלים שלפדיון הבכורים שוקלים?

מה עשו עם הבכורים הנוספים שעל מספר הלויים היו עודפים?

באיזה צד של המשכן חנה דגל מחנה דן?

מה בני מררי בתפקידם עשו אילו מחלקי המשכן נשאו?

איזה דגל בדרום חונה ושני היה במסע המחנה?

מאיזה גיל ראויים הלויים ולעבוד במשכן הם באים?

איזה בגד הכהנים פרשו ואת כלי הקדש בו כיסו?

תפילת השל"ה

רבבות בני ישראל מתפללים את תפילת השל"ה על ההצלחה בחינוך הילדים המסוגלת בכל עת, ובפרט בערב ראש חודש סיון.

איפה נמצאת תפילת השל"ה בשמונה עשרה?

ר' אהרן מבעלז זצ"ל שאל: היכן בתפילת שמונה עשרה יש לכוון לבקשה על חינוך הילדים?

וענה: ב"לדור ודור נודה לך"!!!

אנחנו מודים ומתחננים שנוכה שלדורי דורות יהיו אלו דורות שמודים ולך.

(הישיבישער חומש)

יושניים יסעו"

בהיות הרה"ק מסאטמאר זצוק"ל זי"ע בארץ הקודש נכנס פעם לבקר בת"ת יעץ חיים' ובחן את הילדים על לימודם, ובעת הבחינה שאל את אחד התלמידים מהו פירוש המקרא יושניים יסעו? השיב הילד ידי יארען פארען (השנים נוסעות...)

נענה לו הרה"ק ואמר: אכן לך מגיע תוכחה על שאינך יודע להשיב כהלכה, אך לדידי היה כדאי כל הנסיעה מארה"ב עד לכאן בשביל לשמוע 'מוסר' זה... שהשנים נוסעות והזמן חולף במהירות... (באר הפרשה)

א] "שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחתם לבית אבתם במספר שמות כל זכר לגלגלתם"

הנה 'מספר' הוא דבר כולל, ואילו 'שם' הוא דבר של איש פרטי, כיצד מסתדר 'מספר של שמות'? וכי זו הלשכה לסטטיסטיקה?!... אלא שבאו ללמד אותנו שיש לאחוז בשני הקצוות, יש לזכור שכל אחד הוא חלק מהכלל, חלק מהמספר של בני ישראל, ומאידך אנחנו גם 'שמות', לכל אחד יש את החלק של השמות, את המהות האישית שלו וכך גם מבארים את העניין של "לכולם שמות יקרא" האמור על הכוכבים, שיש הבדל בין ה"אין מספר" האמור על חול הים, לבין ה"אין מספר" של הכוכבים.

החול אין מספר לגרגריו, אבל אין לכל גרגיר מהות ויעוד מיוחד עבורו, מאידך לכוכבים אין מספר, אך לכל אחד ואחד ממיליארדי הכוכבים הללו קבע הבורא יתברך שמו מסלול ויעד מיוחד אליו!

"אומה זו משולה לעפר ומשולה לכוכבים כשהן יורדין, יורדין עד עפר, וכשהן עולין, עולין עד לכוכבים" (מגילה טז) בעת הירידה עד לעפר, עם ישראל הוא עדיין 'אין מספר' אבל הוא שוכח את המהות המיוחדת הפרטית של כל אחד ואחד, ואילו כשעם ישראל עולים עד לכוכבים, הם בשיא מעלתם, כי כל אחד מכיר את מהותו ומעלתו המיוחדת. (גליון הישיבישער חומש להגרה"ב נבנצאל שליט"א)

ב] "ויקח משה את קסף הפדיוס"

ידוע הרמז שלומדים מפה 'פדיוס' - 'פד' יום, ומי שזוכה להשתתף בסעודת פדיון הבן הרי זה עולה לו כאילו התענה פד' יום תעניות (פד' יום-פדיון)-ידוע ששמרן הגר"ח זוננפלד זצוק"ל אמר ש-ד"ף גמרא גם נחשב כאילו התענה פד' תעניות... (גליון הישיבישער חומש)

ג] אומר הג"ר שלום שבדרון זצוק"ל אם יבוא אדם ויגיד לעצמו, מה אני לא בסדר? הרי גם הצדיקים מתנהגים כמוני, אוכלים, ישנים ומחייכים וכי... ואם הם נקראים צדיקים ועוסקים בתורה, גם אני לא כזה "כלומניק", ואולי גם קצת צדיק... התשובה לאותו אדם: הצדיקים הללו, אפילו בזמן שהם אוכלים ושותים וכי הם עובדים את השי"ת, הם התרגלו לחיות בצדקותם, ואינם מבזבזים את זמנם לריק, גם בזמן האכילה הם חושבים לשם לקיים את רצון ה', ובכל מעשיהם מקיימים את דברי חז"ל "כל מעשיך יהיו לשם שמים".

הנה מעשה הממחיש את ההבדל בין הצדיק לאדם פשוט כששניהם עושים מעשה חולין: חסיד אחד ממקורבי רבי אהרן הגדול מקרלין זי"ע ישב פעם בטיש וכאשר הביא הגבאי מגש תפוחים וראה את הרבי לוקח תפוח, חשב לעצמו: מה ההבדל ביני לאדמו"ר, אני מברך ואוכל, והוא מברך ואוכל! הרבי ברוח קדשו קלט את מחשבתו, הסתובב לכיוונו ואמר, באמת גם אני חושב לעצמי במה אני שונה ממך באכילת תפוח! והתשובה היא: יש שני סוגי בני אדם, יש אדם היוצא בבוקר ורואה עץ מלא תפוחים, רוחו מתחילה להתפעל "מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית" ומתעורר בליבו חשק עצום לשבח את הקב"ה ולברכו על שברא את פירות העץ, אבל יודע הוא שאסור לברך לבטלה. לכן מבקש תפוח ואז פורצת הברכה עם כל התשוקה הפנימית והוא מודה לה' על הניסים והטובות שעושה עמו ועם בראיו בבריאת עץ התפוח. אבל יש הרואה את התפוחים העסיסיים ונפשו חושקת בהם, הולך לעבוד שיהיה לו כסף לקנות את התפוחים, ומגודל תשוקתו לתפוח, כמעט בולעו בלי ברכה, אבל יודע שאם לא יברך, ה' חלילה ישבור לו את השיניים ולא יוכל לאכול, לכן הוא מברך. נמצא שגם אני וגם אתה מברכים ואוכלים תפוחים, אלא שאני אוכל כדי לברך את ה', ואתה מברך את ה' כדי לאכול... (חומש המגידים)

ד' "לְגַד אֶלְיָסָף בֶּן דְּעוּאֵל" (א יד)

והעירו הראשונים (עי' רבינו בחיי) שלהלן בהמשך הפרשה גבי מנין הדגלים כתיב (ב יד) "וּמִטָּה גַּד וְנִשְׂא לִבְנֵי גַד אֶלְיָסָף בֶּן דְּעוּאֵל" עם רי"ש במקום הדל"ת, ומדוע נשתנה שמו?

ומבאר החיד"א (חומת אנך) בשם הספר הקדמון 'אמרי נועם' (פרשת ויצא) דגד זכה שיקבר משה רבינו בחלקו - לפי שכשמינו את ראשי הדגלים כשהלכו בני ישראל במדבר נתמנה שבת דן לראש דגל, והיה יכול גד לומר אני בכור לזלפה ודן בכור לבלהה, מדוע לא ימנו אותי ראש לדגל כדרך שנתמנה דן, וכשכר על שלא דיבר מאומה כנגד משה רבינו זכה שמשה רבינו נקבר בחלקו (סוטה יג): והיינו 'רעו-אל' שעלה וזכה להשכיח בחלקו את משה רבינו שהיה ריעו של הקל כביכול, ולכן בכל התורה כולה נקרא בשם 'דעואל' כי כך הוא שמו באמת, ורק בפרשת הדגלים נשתנה שמו ל'רעואל', כי בזכות שתיקתו והכנעתו ב'דגלים' זכה לשם זה, ומכאן נלמד גודל השכר למי ששותק אף כשצדקו דבריו.

ולא עוד אלא שרוח אלוקים חופפת עליו כל היום, כפי שהובא בספר ראשית חכמה וז"ל: וכתב הרב יצחק דמן עכו ע"ה ששמע מפי ר' מאיר תלמידו של הרב יוסף גיקיטיליא ע"ה שאמר לו רבו הרב יוסף גיקיטיליא כי האיש אשר ידבנו לבו לתקן מידותיו וליישר דרכיו ומעשיו, ולרדוף אחרי הענווה בתכלית השלימות, להיות עלוב ולא יעלוב, שומע חרפתו ולא ישיב, - מיד תשרה עליו השכינה ולא יצטרך ללמוד מבשר ודם, כי רוח אלוקים תלמדנו, עכ"ל.

'באר הפרשה' להרה"צ ר' אלימלך בידרמן שליט"א

ה' "שָׂאוּ אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְתְּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (א, ב)

אומר הכלי יקר אעפ"י שרש"י פירש שהוא לשון קבלת חשבון (שמות ל"ב) מ"מ הזכירו בלשון שאו, כי מצד המספר ינטלם וינשאם ביתר שאת על כל העמים אשר אין להם מספר פרטי כמו הקש הזה שאין דרך בעל הגורן ליתן לו מנין, כך אין לאומות השגחה פרטית כ"א כללית לקיום המין כשאר בהמות וחיות ארץ, אבל כל איש מישראל מושגח בפרטות ואפילו אחד מהם חשוב כאומה שלימה כמ"ש (שם יט. כא) ונפל ממנו רב, ואפילו אחד מהם שיפול דומה כי רב הוא על כן נתן להם הקב"ה מספר כמו לכוכבים שנאמר בהם (ישעיה מ. כו) המוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא. כך נאמר כאן במספר שמות וגו' להורות שמצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד (דניאל יב. ג) וכל אחד יש לו השגחה פרטית. וכן כיוצא בזה ביאר הרה"ק ה'חידושי הרים' זי"ע את מאמר חז"ל שבני ישראל נמשלו לכוכבים ומה ענין זה לזה? אלא כי כמו הכוכבים הללו כשמביטים בהם מרחוק רואים שרבים מהם עד אין מספר, אך מכל מקום אם יתקרב אליהם יראה שכל כוכב וכוכב הרי הוא עולם מלא וגדול, כך כל יהודי ויהודי אף שהוא חלק מהכלל, מכל מקום הרי הוא עצמו עולם מלא ומיוחד בשליחותו. 'באר הפרשה'

ו' אֶף אֵת מִטָּה לְוִי לֹא תִפְקֹד וְאֵת רֹאשֵׁם לֹא תִשָּׂא בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (א מט)

ובמדרש רבה (פרשה יב) למה, ש'הלוים' ש'לי' הן (במדבר ג, יב מה): ו'היו לי הלוים, ש'פל מי שהוא מקרב אותי אני מקרבו, הם קרבו ע'צמן לי, ש'נאמר (שמות לב, כו): ויאמר משה מי לה' אלי ויאקפו אליו כל בני לוי, הן קרבו אותי ואני מקרבן, ו'היו לי הלוים'.

ומכאן למדנו על מעלת 'הרצון', שכאשר האדם 'מקרב' עצמו אל הקב"ה על ידי שמשתוקק בכל לב ונפש לעבדו, הרי גורם בזה שהקב"ה יסייע בעדו ויקרב אותו אליו.

והיה אומר הרה"ק מסטמאר צוק"ל שאיתא בבראשית רבה(צט א) "למה תרצדון הרים גבננים (תהלים סח, יז), רבי יוסי הגלילי ורבי עקיבא, רבי יוסי הגלילי פתר קרא בהרים, בשעה שבא הקדוש ברוך הוא לתן תורה בסיני היו ההרים רצים ומדנינים אלו עם אלו, זה אומר עלי התורה נתת וזה אומר עלי התורה נתת, תבור בא מבית אלם, וכרמל מאספמא, ה'הוא דכתב (ירמיה מו, יח): חי אני ואני נאם ה' וגו' כי כתבור בהרים, זה אומר אני נקראתי וזה אומר אני נקראתי, אמר הקדוש ברוך הוא: למה תרצדון הרים וגו', כלכם הרים אלא כלכם גבננים, ה'הוא דאת אמר (ויקרא כא, כ): או גבן או דק, כלכם נעשה עבודת פוכבים על ראשיכם, אבל סיני שלא נעשה עבודת פוכבים עליו (תהלים סח, יז): ה'הוא חמד אלהים לשבתו, (שמות יט, כ): ויגד ה' על הר סיני.

דהיינו שהר תבור והר הכרמל רצו שיינתן עליהם התורה, והקב"ה דחה אותם מאחר שעבדו עליהם 'עבודה זרה', ומכל מקום השתוקקותם לא הלכה לאבדון, אלא יזכו לעתיד לבוא, כדאיתא בילקוט שמעוני (ישעיה צ"א), לעתיד לבוא יביא הקב"ה את הר תבור וכרמל לבנות עליהם את בית המקדש, ויזכו לכל זה בשכר 'ההשתוקקות והרצון' שהיה להם בעת נתינת התורה.

וכן מובא ברש"י על הפסוק בשופטים (ה, ג) בשירת דבורה "שמעו מלכים האזינו רזנים אֶנְכִי לה' אֶנְכִי אֶשְׁיָרָה", אנכי. אנכי. כפול, שמעתי מדרש אגדה (ילקוט שמעוני ב מז) לא קפח הקדוש ברוך הוא שכר תבור וכרמל, שבאו למתן תורה לתת עליהם את התורה וחזרו בבשת הפנים, אמר להם הקדוש ברוך הוא, סוף שאני פורע לכם כפלים, נאמר בסיני (שמות כ ב) אנכי ה' אלוך, בתבור יאמר: אנכי... אנכי, נאמר בסיני (שם) אנכי ה' אלוך, בכרמל יאמר, כפול (מלכים א יח לט) ה' הוא האלוקים ה' הוא האלוקים בימי אליהו

ונלמד מזה שעתיד הקב"ה לשלם שכר טוב לכל איש ואיש אשר נשאו לבו לעבודתו יתברך, ואין לך שום 'רצון' ההולך לריק, כי אין הקב"ה מקפח שכר כל בריה. 'באר הפרשה'

האם היום שייך ג"כ את מעלת הדגלים כשהיינו במדבר?

ז' איתא במד"ר במדבר (פרשה ב, ד) איש על דגלו באות (במדבר כ, ב), ה'הוא דכתב (שיר השירים ו, י): מי זאת הנשקפה וגו', קדושים וגדולים היו ישרא'ל בדגליהם וכל האמות מסתפלין בהם ויתמהין ואומרים: מי זאת הנשקפה וגו', אומרים להם האמות (שיר השירים ז, א): שובי שובי השולמית, הדבקי לנו, בואו אצלנו ואנו עושיין אתכם שלטונים, הגמונים, דבסין, אפרכין, אסטרטליטין. (שיר השירים ז, א): שובי שובי ונחזה בך, ואין נחזה אלא שררה, שכן אמר יתרו למשה (שמות יח, כא): ואתה תחזה וגו'. שובי שובי ונחזה בך, וישראל אומרים (שיר השירים ז, א): מה תחזו בשולמית, מה גדלה אתם נותנים לנו, שמה שיר השירים ז, א): כמחלת המחנים, שמה יכולים אתם לעשות לנו פגולה. שפעשה האלהים בפדך, דגל מחנה יהודה, דגל מחנה ראובן, דגל מחנה דן, דגל מחנה אפרים, יכולים אתם לעשות לנו פגו'. מה תחזו בשולמית, מה גדלה אתם נותנים לנו שמה כמחלת המחנים, שמה יכולים אתם לתן לנו פגולה שפעשה לנו האלהים במדבר, שהיינו חוטאים והוא מוחל לנו ואומר לנו (דברים כב, טו): והיה מחניך קדוש. אף בלעם הביט בהם ויצאה עינו כנגדן שלא היה יכול לגע בהם, ש'נאמר (במדבר כד, כ): וישא בלעם את עיניו, אלו הם הדגלים, התחיל אומר מי יכול לגע בגני אדם אלו, מפירין את אבותיהם ואת משפחותיהם, ש'נאמר (במדבר כד, כ): שכו לשבטיו, מיפן למדנו שהיו הדגלים גדלה ונדר לישרא'ל, לך נאמר: איש על דגלו.

ולכא' כל זה היה רק בזמן שעם ישראל היה במדבר והיום לכא' אין לנו דגלים? והראוני מה שמביא בספר 'חרדים' בהקדמתו: שהבית המקדש הוא באמצע ארץ ישראל, ועמו ישראל בארבע רוחותיו בארץ ישראל כדגלים במדבר, כשתילי זיתים סביב לשולחנו, וכי פשעו בו זרה אותנו בארבע כנפות הארץ סביבות ירושלים מרחוק, ובעומדנו להתפלל פנינו נוכח המקדש, ממזרח וממערב מצפון ומים, אם כן עדיין אנחנו כדגלים, ואם הגופות רחוקות הלבבות קרובות, והיו עינינו ולבנו שם כל הימים.